

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2024/331
Toplantı Tarihi/Sayısı : 8.5.2024/41
Karar Numarası : 2024/467
Başvuran : M. B.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın bulunduğu ceza infaz kurumunda kötü muameleye maruz kaldığı iddialarına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, 2021 yılında Batman T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu personeli tarafından kötü muameleye maruz kaldığını, kendisine falaka uygulandığını, yaşanan olayda iki dişinin kırıldığını ve çapraz bağlarının koptuğunu, halen dizi için tedavi olamadığını, 2/7/2021 tarihinde kaldıkları odadan kendisi ile birlikte M. Ş. Y., İ. K. ve M. K. adlı mahpusların alındığını, M. Ş. Y. adlı mahpus hariç üçüne de falaka uygulandığını, en çok da kendisine falaka uygulandığını, falaka odasından çıkınca kan damladığı için peçete ile yüzünün silindiğini, lavaboya götürülüp başına su tutulduğunu, daha sonra kaldığı odaya geri götürüldüğünü, 3/7/2021 tarihi sabah saatlerinin koğuş kamera kayıtları kontrol edilirse görüleceği üzere iki infaz ve koruma memuru ile aşağı indirilerek sayım yapıldığını, üç gün boyunca da başkalarının yardımıyla yataktan çıkabildiğini, 5/7/2021 tarihinde ... koğuşunda sabah sayımında Cumhuriyet Savcılığına, Kurum Müdürüne ve Revir Birimine hitaben yazdığı ve kameraya gösterdiği dilekçelerin çıkış yapmadığını, o hafta yazdığı tüm dilekçeleri önce kameraya gösterdiğini sonra sayım yapılırken görevli memura verdiğini ancak dilekçelerinin hiçbirinin çıkış yapmadığını, yaşadığı olaya ilişkin tek açıdan çekilmiş ve birkaç saniyelik video kaydının kendisine ulaştığını ancak Kurum İdaresinin video kaydında gerçeklere ilişkin kısımları makaslandığını, eşi D. B. ile yaptığı görüşmenin yaşadığı olaydan iki hafta sonra olduğunu, telefonda eşi ile konuşmasının makaslanarak sunulan raporun hakkaniyete aykırı olduğunu, tehditkâr konuşmasının tek nedeninin savcı ile görüşmek olduğunu, falaka gördüğü odada çocuklarına dahi küfür edilmesinin kendisini çok üzdüğünü iddia etmekte ve yaşanan olayın aydınlatılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/4/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Amaç ve kapsam” başlıklı 1’inci maddesi şöyledir:

“(1) Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi,

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.”

4. 6701 sayılı Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin ilgili bentleri şöyledir:

“(1) Kurumun görevleri şunlardır: ... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek. ...”

5. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

“(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.

(...)

(8) 9’uncu maddenin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında yapılan başvurular hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.”

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in “Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” başlıklı 40’inci maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

7. Mezkûr Yönetmelik’in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48’inci maddesinin ilgili bentleri şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; ... c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir. (...)”

8. Mezkûr Yönetmelik’in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67’nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48’inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

10. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

11. Bununla birlikte başvuru, başvuranın bulunduğu ceza infaz kurumundaki kötü muamele iddialarına ilişkindir. Kurum kayıtlarının incelenmesi neticesinde, başvuranın aynı iddia ve talepleri içeren dilekçeyle Kurumumuza yapmış olduğu 20/10/2022 tarihli ve 2022/1620 numaralı başvurusu hakkında, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu tarafından 2023/112 numaralı karar ile, yapılan inceleme neticesinde iddiaların gerçeği yansıtmadığı gerekçesiyle kötü muamele yasağının ihlal edilmediğine karar verilmiştir (TİHEK, M.B., B. No: 2022/1620, 26/12/2023, para. 15).

12. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinde; Kuruma yapılan başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce Kurumun görev alanına girip girmediği, başvurunun Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı yönlerinden inceleneceği düzenlemesine yer verilmiştir.

13. Bu çerçevede başvurunun; sebepleri, konusu ve tarafları yönünden başvuranın Kurumda daha önce sonuçlandırılan başvurusuna ilişkin olduğu anlaşıldığından Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

8/5/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alışan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN

Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER

Üye